

Cimboroná

GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK.

TARTALOMJEGYZÉK:

Cimkép: *Kinek kötöd a harisnyát?* – Benedek Elek: *Üres a ház...* Vers. – Szondy György: *Jön a tél...* Mese. – Bácsy Tibor: *Halott virágok.* Vers. – Elek nagyapó: *Kakaska és tyukocska.* Mese. – *A nagyobbik levele.* Vers. – Gulyás Károly: *Déliglító meg Tomojkó.* Mese. – Dsida Jenő: *Édesapa nevenapjára.* Vers. – *Tamás érdeklődik.* Elek nagyapó *kis krónikája.* – Bandi bácsi: *Ejnye, ki járt itt ma?* Vers. – Elek nagyapó: *Ösike és a Mikulás.* – Kertész Mihály: *Az okos bíró.* Régi történet. – Csűrös Emília: *Bagoly bácsi táskájából.* – *Elek nagyapó üzeni.* Mellékleten: Szondy György *Börme* című regénye. o-o-o-o-o.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CIMBORA

70 GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

- Kinek kötöd a harisnyát mamácska?
- Majd megtudod, ha elkészül, babácska!

ÜRES A HÁZ...

— Irta: BENEDEK ELEK. —

Üres a ház, üres a fészek,
Magam elé szomorán nézek.
Itt egy szoba, ott más bezárva,
Elnémult, el, az édes lárma.

Hol tegnap még gyermekhang csengett,
Hogy szokjam meg a szörnyű csendet?
Temetőnél némább a házunk,
Lobog a tűz, s haj! mégis fázunk.

Vigasztalगत jó nagyanyóka:
Ne busuljon már, nagyapóka.
Ez a világnak sorja, rendje:
A gyermekek elhagynak rendre.

Ősszel elszállnak vándormadárként,
De visszaszállnak ők apránként,
Egyik tavaszra, másik nyárra,
S megújul az az édes lárma.

Könybe borul szemem, de látom,
Hol van az én legjobb barátom.
Jó nagyanyó titkolja rejti,
Maga búját érttem felejtí.

És indulunk kart karba fonva,
Ki a kertbe, lassan osonva.
Tekintünk jobbra, tekintünk balra:
Nincs-e gyermek erre vagy arra.

Lelkünk gyermekként képzelődik:
Hátha, hátha, erre vetődik
A sok közül bár két babácska:
Hankica meg a Maricácska.

Balga remény s felvidít mégis,
Mosolyg nannyó, mosolygok én is,
S megtérve, lám, meleg a házunk,
A tűz nem ég már, mégse fázunk.

(Kisbaczon.)

Jön a tél...

— Irta: Szondy György. —

A jégpaletája ott lehet valahol, az óperenciás tengeren is tul, messze Északon, a jéghegyek között.

Fehérbundás jegesmedvék a házörzői, nagybajszu rozmárok sűtkéreznek az udvarában a jégtáblák hátán. Taránszarvasok röpitik a szánkóját, ha utrakél.

Senki sem tudja, mikor érkezik. Néha hirtelen-váratlan már szeptember végén bekukkant. Megrázza a szakállát és fehér prémmel koszoruzza a sárguló fák koronáját. Aztán eltűnik pár hónapra megint.

Máskor sokáig késik. Hetek, hónapok mulnak és a megsápadt égről még egyre ragyog az őszi napsugár bágyadt mosolya. Tél apó lassan, kényelmesen utazik. Csak a hirnökei érkeznek sorban. Csurgó, szürkeruhás fellegek járnak előtte szálláscsinálónak. Korán sötétedő, borongó délutánokon fekete varjak károgása beszél róla. Tiszta éjszakák borzongó holdfényében fehér zuzmarával cukrozza be az ágakat, el ne feledjétek!

Egy este aztán beállít ő maga is. Puha hópíhéék fehér szőnyeget teritenek a lábai alá, a dermedt ablakokon cifra jégvirágbokrétákat köt a tiszteletére az északi szél. Reggelre csillogó világosság hirdeti, hogy a nagyszakállu öreg megérkezett.

Nyugalom és kietlen csönd fogadja erdőmezőn. Elhagyott fészek hirdetik a tavasz boldog reményeit, aszott kórók kényszeredett bölögetése mesél a nyár gyümölcsérlelő napjairól. Későn érő, megfagyott bogyók a termé-

keny őszről. Kifosztott és árva a vidék. Szine, illata eltűnt az utolsó októberi verőfényvel. Virág, bogár, madár: a nyár kacagó pompájának még emléke sem kísért. Elment a nyár és magával vitte gyermekeit.

Az első hirnökök szavára, amikor egyhangu, szürke fátyol borítja be az ég selyemkékjét, utnak indul a bucsuzó nyári napsugárral egy sereg könnyűszárnyu vándor. Szélnek feszítik a tollvitorlákat és követik a halkán tovatűnő, szivárványszín-ruhás tündér nyomát. Messze, délvidékre, hegyeken tul, sötétkék tengereken tul, sárga homokpuszták izzó fővénye fölött, oda, ahol nem kell félniök Tólapó haragjától.

Idehaza pedig gyászba borul az erdő és a róna. A nagy haldoklás fanyar illata erjed az aljban és ezüstös-ész szálakat ereget valahol messze-messze egy merengő, fehérhaju aszszony: a Hervadás.

Fü, fa, virág nem kelhet utra a madarakkal; örökké egy helyben kell ülniök. Csak az iringó csapzott gombolyagját hajszoja a szél holta után az ugaron. A többi meg készülődik. A gyengék, a védtelen szegények, szelid alázattal hajtják le fejüket örök pihenőre, amikor az első dérről itatja őket a bus őszi holdfény. Az ő életük csak addig tartott. Elpusztulnának még akkor is, ha tündérkezek védenék meg őket az északi szél sorvasztó lehelletétől.

A hatalmasoktól: az erős dereku fáktól, a hajladozó bokroktól csak az adót söprik be a füttyörésző, keményszivü adószedők: a szelek. Nincs szükségük erőszakra. Önként adja min-

denik, amije van. Elsárgult, halott leveleik nesz-telenül iringálnak alá. Sok, sok halott van minden ág alatt. Csupaszon, disztelenül merednek a fekete sudarak, az ágak végén hidegtől védő takarókba burkoltan alusznak az új tavasz reményei: a rügyek.

Azokban a napokban, amik most következnek, nincs szükség lombkoronára. Az csak párologtatná a növényből a vizet most is, mint nyáron. Pedig most jéggé fagyott a talaj: nem lehet belőle friss vizet szivattyuzni. Susogó, zöld levél most halálhozó lenne, ha amugy is meg nem fogyna. Jobb azt most levetni – betakarni meleg szőnyeggel az erdőt és elmenni aludni. Alvás közben enni, inni sem kell. A drága, jó napsugár majd fölébreszt a tavasszal.

És álomba merül az erdő. Mint a mesebeli kastély, amikor Csipkerózsika véresre szurta az ujját a boszorkány orsójával. Elaludnak a fák és a bokrok. Lábainál hálóhelyet vackol magának egy sereg állat.

Amikor ritkulni kezd a lomb és unalmas októberi eső kopog a leveleken, a csigabiga is lemászik a fáról a földre. Valamelyik fa tövében befurakodik a jó meleg, illatos avarba. Ott behúzódik a házába és becsukja az ajtót. Vékony mézsfedelet izzad a talpából a bejáratra, aztán elalszik. A tavaszig föl sem ébred. Zörgő harszt, kövek alja, vén fák odva a nyugvóhelye kigyónak, békának, sok apró, fényesszemű gyíknak. Ott kuksol a bokrok alján a sündisznó is. Szénából a derékalja, száraz levél takarója. Még akkor megágyazott magának, amikor utnak indult fecske, gólya. Amikor jó vastag, puha levélszőnyeg borítja már az erdőt, meghemperedik valahol a zizegő szőnyegen. A tüskéire felszúródnak a levelek. Valóságos eleven szemétdomb, amikor felcihelődik. Döcög a paplannak valóval hazafelé: otthon lerázza magáról, kibéleli vele azt a kis gödröt, ami nyugvóhelye lesz a hosszú-hosszu éjszakában.

Mert a tüskésdisznó téli álmára ugyan későn következik ébredés. Három-négy hónapig alszik egyfolytában. Olyan az az álom, mint a halál. Elhidegül és megdermed a test, fáradtan és ritkán lüktet a sziv. Alig-alig pislog az életmécs.

De s sok alvót épen ez védi meg az éhaláltól. Ennek a pislá mécsnek nincs szüksége annyi olajra, mintha magasan lobogna a lángja. Ilyen mély álomban hónapokig lehet koplalni étlen-szomjan. Amig újra megtelik csemegével erdő-mező gazdag élestára. Addig öntestéből él a koplaló szunnyadók serege: a saját zsirját fogyasztja, amit a nyár bőséges napjaiban magára szedett. Csonttá-bőrré aszalódva, farkasétvággal ébrednek föl majd tavasszal.

Kivált az olyan hosszú-álmúak, mint a sündisznó. Csak a mormota teszen túl rajta, meg a denevérek. Azok sokszor egy félévet is átaludnak. A fehér-fekete-sárga-tarka prémbundás hőresög jóval hamarabb ébred. Alig két-három

hónapig szundikál földalatti gazdag gabonásában. Ha fölserkent, annak a kincseit ráigicsálja ujkönyér idejéig.

Még rosszabb alvó a mókus. Hébe-hóba föl-fölserken télidőn is arra, hogy nagyon megehezett. Jólesnék egy kis falatozás. Nekilát a nyáron összegyűjtött csemegének: bükkmakknak, fenyőtoboznak, mogyorónak. Ha jóllakott, összekuporodik a meleg fészekben, betakarózik lompos farkával és elalszik újra.

Csikorgó téli éjszakákon, amikor szinte szikráznak a csillagok az égen és a hó a földön, amikor orditva szórja a havat az ablakokra az elszabadult, dühöngő óriás, a szél, gondolatok-e már arra, mit csinálhatnak ilyenkor odakünn az állatok? Azok a szerencsétlenek, amelyek nem menekültek a téli álom boldog feledésébe, amelyeknek nincs fűtött szobájuk, hogy legalább egyszer-egyszer felmelegedhessenek.

Nézzetek ki tiszta téli alkonyatkor az udvar csupasz fáira. Mire eltűnik a nap a távoli erdő sötétkéki csikja mögött, megelevenednek az ágak és zeng és harsog az egész környék. Mint sötét felhő, kavargó fölötte az éji szállást kereső varju-sereg. Nézzétek végig a vackolásokukat és szánjátok meg a szerencsétleneket!

Nekik az udvar a hálósobájuk, még az is enyhébb, mint a vad erdő ott a láthatáron, ahol fékevesztetten száguld az orkán. Hogy igyekeznek szorosán egymás mellé kuporodni, hogy visszatarthassák, élvezhessék a saját testük melegét. Hányszor kap szárnyra újból és újból az egész sereg, mikor már nem bírják tovább a hideget. Bentről, a meleg szobából, azt kiheted, játszanak. De reggeire sokszor találni egy-egy megfagyott varjút a fák alatt. Az szegény hiába játszott: megölte a hideg.

Pedig a madarak még könnyebben szembezállnak vele, mint az emlős állatok. Ennek pedig igen egyszerű oka van. Az állat teste – a Te tested is – olyan, mint valami jószívű, buzgó kályha. Mindent megakar melegíteni, ami hidegebb nála és a közelébe kerül. Nem törődik vele, ha az életébe kerül is: be szeretné fűteni az udvart, az utcát, az egész világot, ha hidegebbek, mint ő. Önti, önti magából a meleget, amig van, fejünkön, kezünkön, orrunkon, fülünkön át. Mentől nagyobb felületről áradhat a meleg, annál több fogy el belőle. Annál kevesebb marad magának az állatnak: annál jobban fázunk. Amelyik állatnak nagyobb a teste felszíne, az több meleget pazarol el, mint az, amelyiknek kicsi.

A madarak testének pedig aránylag kisebb a felszíne, mint az emlősökének, mert hogy nincs négy lába, csak kettő. Abban a kettőben is alig van meztelen hus. Csont, bőr és in az egész, ami kilátszik a tollruhából. Nem igen távozhat el belőle meleg. Szárnyaikat odaszoritják a testükhöz. A testük felé eső részről nem bír a meleg elillanni, mert ott a szárny meleg husra fekszik

rá. Azon nincs mit fűteni. Nincsen fülkagylójuk sem. A csőrük érzéketlen, mint a köröm, nem fázik.

Azért a madarak közül még az olyan apróságok is szembe mernek szállni, meleg otthon nélkül is, Télapó haragjával, mint az ökörszem. Pedig az efféle parányok sokkal könnyebben megfagyhatnak, mint a nagyok. Iringó-piringó test-kályhájuk kevés meleget fejleszt, de ezt a természetesebb társa: mert a kis test fölszine aránylag nagyobb, mint a nagyé. Mintha két bádog-pohár közül az egyik feleakkora volna, mint a másik. Feleannyi vizet önthetnének belé. De ha a fenekükre, az oldalukra, egymástól egyenlő távol lyukakat furnánk, a kis poharra nem feleannyi jutna, mint a nagyra, hanem több. Azért hamarabb ki is folya belőle a víz a lyukakon.

Ezért nem maradhat meg télen, védett, meleg tanya nélkül olyan kis emlős állat, amilyen törpe a madarak közt az ökörszem. A kis emlős testének jóval nagyobb a fölszine, mint az ugyanakkora madárnak, jóval több meleget is veszít.

Csak nagyobb emlősök mernek dacolni hóval, jéggel, hideggel. A nyuszi a legkisebb, amelyik téli álmom és meleg lakás nélkül marad itthon.

Szegény, kis árva Tapsifüles!

Ő épen olyan hajléktalan földönfutó, mint a varjak. Valamelyik barázdában kuporodik össze éjszakára. Ott tépázza a szél, veri az eső. Betemeti a hó. Bizony, nem irigylésreméltó Nyuszi koma élete sem.

De meg lehet szokni azt is. Ő már annyira megszokta, hogy talán föl sem veszi. A maga módján védekezik a hideg ellen.

Nemcsak a bundája óvja, melengeti. A szive is. Ugy ám! Mert a test-kályhát vérrel kell fűteni. Mentől gyorsabban száguld a vér az erekben, annál melegebb a kályha. A vér azonban magától nem folyik. Folytonosan zakatoló, fáradhatatlan masina hajtja s ez nem áll meg, csak a halál pillanatában.

Ez a szorgalmas kis gép: a szív.

Most már értitek, ugy-e? A nyuszi szive gyorsabban hajtja a vért, melegebbre fűti a kályhát, hogy meg ne fagyjon a gazda. De erre csak erős, nagy szív képes. Azért nagyobb is Tapsifüles szive, mint meleg oduban telelő rokonáé, az üregi nyulé. A testéhez képest majdnem kétszer akkora.

Persze, a jó meleg bunda nélkül ez se sokat érne. Annak a sok százezernyi finom pihéje között reked meg a meleg levegő. Ugy veszi körül a fázó testet, mint valami burok.

Meg is vastagodnak télire a szabadban maradó állatok mindannyian. Az állatkertekben még a forróégyőviek is hozzáigazodnak a mi divatunkhoz: derékbundát öltenek, pedig az igazi hazájukban hírét se hallották soha télnek, hidegnek, bundának.

Csak a fókák, a bálnák, meg az esetlen,

röpülni nem tudó madarak, pingrinek nézik le az ilyen öltözéket. Kell is az nekik! Nem sokat érnének vele a sarkvidéki tengerek jéghideg vizében. Ők olyan köpönyegbe burkolódnak, amelyik semmi meleget sem enged veszendőbe. Több ujjnyi vastag szalonna védi a testüket. Emellett már fölösleges a szőr- vagy tollruha. Nincs is rajtuk, csak itt-ott egynéhány csenevész szálacska.

Nyusziék sem járnának rosszul az ilyen sarkvidéki ködmönnek, ha egy nagy hibája nem volna. De mit kezdene a nyuszi, az őz, a szarvas, ha olyan vastag és esetlen volna, mint egy hízott disznó? Az a szalonna-köpönyeg nagyon nehéz volna a szárazföldön, abban még bizonyosabban halál várna Tapsifülesre, meg a többiekre, mintha bunda nélkül várnák a megfagyást.

A legnagyobb hideget azért mégsem ezek a szalonnabőrű atyafiak bírják el. Nem az óriások, a legapróbb törpék edződtek meg legjobban hideg és meleg ellen. Azok a végtelenül parányi lények, amiket csak a legerősebb nagyító hozhat a szemünk elé: a bukkériumok. Ezek talán még azt a rettenetes hideget is elbírnák, ami a Földön túl, a csillagok közt uralkodik némán és borzalmasan. Talán a napfény ereje át is repitheti őket tőlünk valamelyik csillagokronunkra... olyan nagyon aprók, olyan nagyon könnyűek és annyira föl sem veszik a hideget. Talán hozzánk is jönnek ilyen vendégek, idegen világok idetévedt vándorai.. Talán így került ide egyszer, valamikor, valamelyikük, amikor még nem volt élet a földön – talán belőlük fejlődött minden, ami ma érez, mozog és örül a létnek...

Ki tudná megmondani? Lehet, hogy így volt, – lehet, hogy még ma is, folytonosan vándorolnak szem-nem-látta, parányi lények a csillagok közötti végtelen ür irdatlan sötétjében..

A tudománynak is vannak álmái...

(Debreczen)

Halott virágok.

— Irta: BÁCSI TIBOR. —

A kis kertemben két kicsiny virág,
Mi megmarad még a csodanyárból.
Az egyik fehér, a másik piros,
A többi meghalt s a kis kert gyászol.

A kis kertemben két kicsiny virág,
Lankadt szirmukat félve kitárják.
A vég közelg, a kelyhük érzi,
S az elmulást most várják, várják.

A kis kertemben két kicsiny virág,
Holnap elsorvasztja tán a dér,
Holnap talán halott virágok,
Fehér szemfedő, mindjárt itt a tél...

(Kibéd.)

Kakaska és tyukocska.

– Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ. –

Volt egyszer egy kakaska meg egy tyukocska. Azt mondta a kakaska a tyukocskának:

– Hallod-e, tyukocska, érik már a dió s a mogyoró, gyerünk ki a diós-mogyorós hegyre s lakjunk jól Isten igazában, míg a mókuska elenné előlünk.

– Biz' a jó lesz, mondotta a tyukocska, gyerünk.

Nem sokat gondolkoztak, mentek ki a hegyre, ott tanyáztak egész nap s ettek annyi diót s mogyorót, amennyi csak beléjük fért. Azt már nem tudom, hogy azért-e, mert erősen teleszedték magukat, nagy kedvük kerekedett a bolondozásra, elég az, hogy elhatározták: bizony nem mennek haza gyalog, dióhéjból, mogyoróhéjból szekeret csinálnak s úgy mennek haza, mint valami nagy urak.

Hát hamarosan össze is ütötték a szekerecskét, éppen bele is akartak ülni nagy kényesen, de – no lám, most jutott eszükbe, hogy a szekerecske nem megy haza magától.

– Tudod, mit, kakaskám, mondta a tyukocska, fogózz a szekér elé, én meg beleülök.

– Ejnye, de okos vagy! – gunyolódott a kakaska. Már, hogy én huzzam a szekeret. Inkább megyek gyalog. Kocsis az lennék szivesen, felülnék a bakra, de hogy a szekeret huzzam, olyan nincs!

Amint ezen veszekedtek, osztozkodtak, odalibbent egy kácsa s rájuk ripakodott:

– Ejnye, tolvaj népe, hogy mertetek idejönni? Tudjátok-e, hogy ez a diós-mogyorós hegy az enyém? No, csak várjatok, hívom a bírót s jaj lesz nektek!

– Majd adok én neked bírót, pezderkedett a kakaska s nagy hirtelen ugy oldalbavágta a sarkantyujával, hogy a kácsa elkezdett rimánkodni: csak kegyelmezzen az életének, inkább befogózik a szekérbe s hazaviszi őket.

– Ez már más, mondotta a kakaska, s abban a pillanatban felkapott a bakra, a tyukocska meg a hátsó ülésben terpeszkedett el, mint valami nagyságos asszony.

Titt, patt, pattogatott a kakaska s biztatta a kacsát: szaladj, kácsa, szaladj, ahogy csak a lábad bírja!

Szaladt a szegény kácsa, gurult, zörgött utána a szekerecske, de egyszerre csak este lett, alig láttak s csak lassan baktathattak előre. Amint így baktattak elébb-elébb, szembejő velük két utas: varrótű volt az egyik, gombostű a másik.

– Hó, megálljatok, hó! kiáltott a varrótű meg a gombostű, vegyetek fel a szekeretekre s bizony megháláljuk.

– Hát ti hogy kerültök ide? – kérdi a kakaska.

– Mi bizony úgy, hogy a szabók nem

messze innét mulatnak egy korcsmában, de mi otthagytuk őket, mert este minden becsületes ember haza igyekszik.

– No, jó, mondotta a kakaska, üljetek fel, de nehogy az én tyukocskám lábára lépjetekek, mert akkor jaj nektek.

Felült a szekérbe a gombostű meg a varrótű, újra elindult a szekerecske, de bizony csak lassan haladtak. Szegény kácsa már szinte kiállott a fáradtságtól, jobbra-balra dülöngélt, mint a részeg ember.

Késő este egy korcsmához értek s ott elhatározták, hogy meghálnak. Bemennek a korcsmába, de a korcsmáros, amikor látta, hogy milyen fura vendégek ezek, nem akart szállást adni. Bizony, egy krajcárt sem nézett ki belőlük. De a kakaska olyan szépen beszélt s annyi jót ígért, hogy a korcsmáros beadta a derekát. Isten neki, hát maradjatok itt. Szerencsére, a tyukocska tojt egy tojást utközben, azt mindjárt odaadták a korcsmárosnak s a kakaska azzal biztatta, hogy reggelre még tojik egyet a tyukocska, talán kettőt is, de még a kácsa is, ki tudja, hányat.

No, jó, ott maradtak, a korcsmáros még pompás vacsorát is adott nekik, aztán lefeküdtek s aludtak, mint a bunda. De a kakaska, még alig pitymallott, már talpon volt, felkötötte a tyukocskát, a tojást, mit a tyukocska meg a kácsa éjjel tojt, felvágta a csőrével, megette, a tojás héját pedig a tűzhely szélére dobta. Aztán a gombos- meg a varrótűhöz léptek lábujhegyen, azok még aludtak javában, szépen felvették fektükből, az egyiket a törülközőkendőbe szurták, a másikat meg a korcsmáros karosszékebe. Azzal, mint akik jól végeztek a dolgukat, ill, a berek, nádak, erek! – elszeleltek. A kácsa, ki a szabad ég alatt hált, jól hallotta, amikor elmentek, de meg sem moccant, hadd menjenek. Volt a korcsma mellett egy patak, leszállott abba s nagy vigan eluszott.

Na, fölkel reggel a korcsmáros, felöltözik, megmosdik, veszi a törülközőt, végighuzza az arcán, a tű beleakad, végighasítja az arcát, nagyot ordít, szedtevéttézik. Alig tér magához, kimegy a konyhára, hogy pipára gyujtson, de amint a tűzhely fölé hajlik, hogy parazsat vegyen, szeme közé pattantak a tojáshejék.

Hej, még csak most ordított igazán a korcsmáros!

– No, ez a nap szépen kezdődik! – szedtevéttézett az öreg s nagy bosszusan beleült az ő kedves karosszékebe. Az ám, csak beleült, de egyszeribe fel is ugrott, mintha puskából lőtték volna ki.

Most már tudta, hogy azok a jött-ment népek tréfálták meg, senki más. Szaladt egyik

szobából a másikba, fel a padlásra, ki az udvarba, be az istállóba, még a kutba is belenézett, nem bujtak-e oda, de nézhetett, árkonbokron túl voltak már azok. No, de meg is fogadta, hogy többet eféle jött-ment népséget be nem ereszt a korcsmájába. Micsoda népség! Csak eszik s nem fizet s a tetejébe még ilyen cudarul meg is tréfálják az embert. — No, csak jertek még egyszer erre!

Hiszen várhatta!

(Kisbaczon.)

Számrejtvények.

— Beküldte: Salamon Sándor. —

7, 9, 8, 2. Női név.

11, 5, 3, 1. Vitéz kezébe való.

11, 10, 4. Ebben fürdenek.

6. Mássalhangzó.

1–11. Török félsziget.

— Beküldte: Horváth László. —

3, 17, 8, 9, 13, 18. Férfi név.

20, 19, 6, 23, 3. Férfi név.

7, 2, 14, 19, 8, 9. Európa északi szigete.

4, 18, 13, 5. Utszélen van.

6, 1, 16, 23, 24, 10, 3. Tavaszi mulatság.

12, 21. Erdőben található.

15, 13. 5. Halfajta.

22, 19, 3, 5, 1. Tésztaemű.

1–24. Közmondás.

A „nagyobbik“ levele.

— Emi verseskötönyvből. —

Testvérke! Itt már deresek a fák,
És dideregve járunk iskolába.
Vajjon otthon a piros verbénák
Nyílnak-e még a kis kertünk aljába'?

Testvérke! Itt nincsen szabad mező,
És ahogy mondják, mindent úgy kell tenni.
Vajjon otthon zöld még a dombtető?
... Ugy szeretnék egy kicsit hazamenni ...

Testvérke! Én tanulni szeretek.
S az iskolában sok vidám fiu van,
De néha úgy eljászának veled ...
... Vajjon most te is mindig szomorú vagy?

Testvérke! még tíz hónap az egész,
És vizgázunk és haza fogunk menni.
S majd mindent neked adok, amit kérsz,
S ahogy te akarod, úgy fogok tenni.

Testvérke! most vége a tanórának,
És aludni megyünk. Ó, be jó! Be jó!
Testvérke, drága! Ugy-e, te is irsz majd? ...
Vajjon búsul-e értem a Sajó? ...

(Kolozsvár.)

Déliglító meg Tomojkó.

— Irta és rajzolta: GULYÁS KÁROLY. —

Egyszer volt, hol nem volt, amikor még a száraz malmon is vámot vettek, volt két igen jó testvér, Déliglító meg Tomojkó. Déliglító kisasszony volt a nagyobb, Tomojkó urfi a fiatalabb. Árvák voltak szegények, osztán csak maguknak éltek, mint az özvegy ürgök. Egymást annyira szerették, hogy össze nem veszték volna a lómájon se, ha nem jutott valamelyiküknek a piritottjából, se a galuska kaporján, pedig írósvajnál gyengébb volt a szive Déliglítóknak is, Tomojkónak is. De jóságok mellett még nagyobb hire futamodott szépségüknek. Olyanok voltak igazán, mint két szép eperszem, de róluk csak igazat szólott a hir is, akármilyen temérdek nagyra nagyította szépségüket bárki és akárki. Alig győztek szegyenletükben irulni-irulni a sok magasztalástól. Különösen Déliglítót nem birták már tovább agyba-főbe dicsérni, bár úgy igaz, hogy nem is afféle teddide-teddoda leányzó volt, dolgos, takarékos, takaros, osztán csinos magának hire eljutott bizony még a király fülébe is Déliglítócskának. Magához hívatta hát király őfelsége Tomojkót, hogy kérdezné meg Déliglítót, hozzá menne-e feleségül.

Tomojkó hűségesen meg is kérdezte néni-kéjét, a szép Déliglítót, hogy elmenne-e feleségül a királyhoz.

— Hogy érkezném én arra, felelte Déliglító, mikor még a küszöböt se koptattam el, annyi temérdek a dolgom, hogy rá nem értem erre is idáig.

Megvitte az izenetet királyának Tomojkó, el is rendelte a király, hogy minden tébláboló a Déliglító küszöbét koptassa ezután, csak minél hamarább elkopják az a huncfut küszöb, hogy mentül gyorsabban feleségül vehesse a szépséges Déliglítót. Még egy-egy kicsit fejszefokkal is koptatgatták hát a Déliglító háza küszöbét. Ujra megkérdeztette a király, eljönne-e feleségül hozzá. Meg azt mondta Déliglító, nem érkezik sok dolgától, sepretnen a házatája, fonatlan még a sok szösze, csőröletlen az orsója. Elrendelte hát a király, hogy mindenki fogkefével seperje a Déliglító szép szobáját, fonni menjen kiki, csőröljön neki mindenki. — Eljössz most már, szép testvércém? kérdezte ujra Tomojkó szép néni-kéjét? — Dehogyan megyek, dehogyan megyek, még tűzbe se kiáltottam, felelte most Déliglító. Hát valami égigcsapó, lángotadó, tűzokádó, füstöt vágó, egyszálszerű toronymagas topolyafát gyújtott meg a jó király, csak legyen mibe belékiáltania Déliglítóknak izibe.

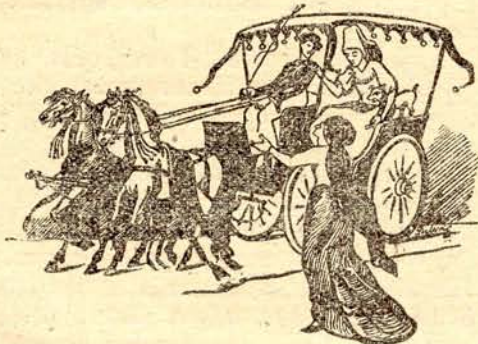
— De most már csak eljössz feleségül a királyhoz, unszolta néni-kéjét Tomojkó. Valahára, nagynehezen egy szóra hát mégis felkerekedett Déliglító meg Tomojkó. De még az utból is visszatértek, mert a Déliglító Csurom-csári szép kis pinszi kutyáját nem akarták felkölteni eljő-

vetelükkel. Szerencse, hogy mire visszatértek, a kicsi pincsi felébredt déleesti álmából és így hárman utrakeltek Déliglátó, Tomojkó meg a kis pincsi kutya. Ahogy mennek, mendegélnek, nosza támadt nagy forgószél, de a kutyát is majd kifujta a kocsiderekából, osztán egy valami csudálatos fehérnép csak rászól hármukra:

elmentem én nagyapámhoz
vasas kocsit kérni,
de azt mondta, nem adhatja,
tyukok ülnek rajta,
engedjete a szekérbe,
hadd vigyen utamra!

Csurom-csári megugatta, Déliglátó nem hallgatta, Tomojkó meg nem akarta felvenni a fehérnépet, tudta, hogy ez Antrabanta.

Megint tovább kocsikáztak, a másik fordulónál újra elébök került Antrabanta, újra kérekedett a Déliglátóék kocsijára. Csurom-csári megugatta, Déliglátó se akarta, de Tomojkó csak megszánta, felvette hát Antrabantát.

Ahogy felült Antrabanta, legelső dolga is az volt, hogy a két jó testvér hallását elvette, úgy hogy ettől kezdve megsiketült a két testvér. Egyszer azt mondja Tomojkó Déliglátónak: szedd össze magadat, drága nénikém, látni már a király várát. Csakhogy mindezt nem érthette Déliglátó, osztán megkérdezte Antrabantától, hogy mit is mondott az öccse. – Semmi egyebet nem mondott Tomojkó, mondta neki Antrabanta, mint azt, hogy ugorjál le a kocsiról.

Déliglátó nem hihette Antrabanta egyszavára, megint mentek tovább szépen. Ujra mondja már Tomojkó: szedjed rendbe már ruhácskádat, szép nénikém, ahajt már a király vára. Ujra kérdi Déliglátó Antrabantát, vajjon mit mond öccse ura. Hát a gonosz Antrabanta, nem ujra csak azt hajtogatta: ugorjál le a szekérről, csak azt mondja a testvéred. Szegény szép kis Déliglátó ujra nem akarta hinni, de hogy nem volt mit tennie más egyebet, hát leugrott biz ő szépen, utána a kis pincsije, drága szép kis Csurom-csári, el is nyelte őket a hely, de ott mindjárt lesülyedtek, le a fekete föld alá Déliglátó meg Csurom-csári. A kocsit meg elragadta a forgószél Tomojkó le se ugorhatott bezzeg szegény szép Déliglátó után, osztán csürte, csavarta, kavarta a forgószél Tomojkót meg Antrabantát a kocsin egyenesen a királyi palotába, pont a király elébe,

ott szálltak le. Meglátja a jó király a Tomojkó oldalán a csuf, vén Antrabantát, rögtön börtönre vetteti Tomojkót, hogy szépnek hazudta testvérét, de bármilyen csufnak találta is Antrabantát, mégis nőül vette, nehogy azt mondják rá, hogy a szavát megmástitotta. Antrabanta meg vállalta, hogy ő volna Déliglátó. Tomojkó meg a tömlőc fenekén sinylődött, kigyók, békák majd megtették, Déliglátó meg kutyástul belésülyedt egy gödörbe, a gödörből egy barlangba, onnan meg egy hegy odvába, a szélkirály lakásába.

Módja volt neki temérdek, Bundarázó, a szélkirály, nőül kérte, de szegény szép Déliglátó egész nap csak mind sirdogált, siratgatta Tomojkóját, sehogyse lelte vigaszát. Még annyi volt szerencséje, hogy Tomojkó egy kigyójától izenetet küldött neki. Ez amennyit vigasztalta, de ahogy mondom, Déliglátónak sirása egy volt mosolygásával ezután is. Nekifogott hát nagy bújában, bánatában szegény Déliglátócska egy nyakkendő himezéséhez. Vert arannyal szötte, fonta Déliglátó, Csurom-csári, a kis pincsi, okos szemmel nézegette. Addig s addig gyönyörködött benne a drága kis pincsi kutya, míg kikapta a Déliglátó kezéből, aztán se szó, se beszéd, futott véle egyenesen a királyi palotába, meg se állott, míg a király vánkosa alá nem rakta a szép, himes, rojtos nyakkendőt. Felébred reggel a király, nézi a gyönyörű aranyrojtos, bojtos nyakkendőt, meg is kérdi, ki csinálta. Hát a gonosz Antrabanta nem rögtön csak azt hazudta, hogy a szép selyem nyakkendő egyedül az ő munkája.

Déliglátót meg azalatt is folyton kérte Bundarázó, a szélkirály, menne hozzá feleségül. De bizony ő bánatában egy keszkenő himzéséhez fogott, azt fércelte, korcolta napokhosszat, csak az az egy vigasztalta, ha a kigyó eljődögélt testvérétől, Tomojkótól, osztán el-elbeszélgette, hogy Tomojkónak egyéb étele sincs a tömlőc fenekén, mint a csontok a husokból, meg a halaknak a feje, répa meg hagymahulladék, meg a kenyér égett héja.

Ujra megkérte hát Csurom-csárit, a kis pincsit Déliglátó, lopná oda a király vánkosa alá a kendőt is, amit neki himzett, tűzött, könynyeivel megöntözött.

Felébred másnap a király, a szép kendőt ott találja. Roppantul meg is örüle, csak ujra nem akarta hinni, hogy ez is az Antrabanta munkája, mert a gonosz azt vallotta, hogy ez is az ő keze műve. Mégis nyughatatlan volt a király, hogy egy nap, egy éjszaka alatt ilyen nagy munkát, ilyen drága szép művet tudott volna neki készíteni Antrabanta. Elhivatta hát tudós embereit, akiktől tanácsot kérjen ebben a dologban. Azok is csak azt mondták neki, hogy se a nyakkendő, se a keszkenő nem lehet az Antrabanta munkája; ha még olyan apróra rágná is a nyelvét, amilyenre ezek a tudományos emberek kívánták volna Antrabantának, még akkor se tudhatni olyan szép himes, virá-

gos holmit varrni. Ezt ugyan nem merték volna a királynak szemébe mondani, mert sajnálták is, hogy ilyen az ő jó királyuk felesége, mint ez a csuf Antrabanta.

Déliglátót azonban ismét megkérte Bunderázó, a szélkirály, osztán olyan szélvihart támasztott, mikor újra megtudta, hogy ismét egy ezüst láncot gyöpürget Déliglátó, hogy alig tudtak elbujni haragja elől az emberek. Csurom-csári pedig, a Déliglátó okos kis pincsije, fölémelt lábbal várta már, hogy elkészüljön az ezüst lánc, de még hogy nyöszörgött a kis bolond kutya, ugy örült, hogy megint vihet újabb ajándékot a királynak. Hátha egyszer, végre valahára, csak észrevenné a jó király, hogy Antrabanta milyen rutul rászedte őt, hátha egyszer valamikor csak kiszabadíthatná szomorú fogságából gazdáját is, gazdasszonyát is, Déliglátót, meg Tomojkót. Mondta is neki Déliglátó:

Csurom-csári drága kutyám,
Nyissál ajtót, társjal kaput,
Meg ne hallja, lássa senki
Ezüst láncommal merre futsz!

De meg is csinált mindent pontosan Csurom-csári. Reggel kérdi a király: ki hozta nekem ezt a remek ezüst láncot?

— Oh nagyságos uram és királyom, mondá Antrabanta, én magam míg alszom, kezeim munkálnak, én készítettem néked ezt is.

Csak nem hitte a király most se és újra tudós emberei után szalasztotta inasát, hogy hívja elő őket igazlításra. Szalad az inas, beléütközik az okos kis pincsiibe. Hát olyan kérő, olyan okos szemekkel nézett rá Csurom-csári, a drága kis pincsi, hogy megsajnálta, ölbe vette, dédelgette a hűséges inas. A pincsi meg elnyöszörögte neki, hogy honnan való az a sok szép minden, amit ő hordozott a király vánkosa alá.

Dehogy ment az inas a bölcsekért, szaladt ám a gazdájához, a jó királyhoz.

— Uram király, vassarlóval, kerékkötő erős láncsal szereld fel most jól magadat, megyünk el a szélkirályhoz, Bunderázó urasághoz, onnan hozunk új királynét!

A király se rest. Kerékkötő erős láncsal, csorbittatlan jó vas sarlót veszen hatalmas markába, ugy indul a szélkirályra.

Déliglátó már akkor kinn ült a kőgáton, ahol a part szakad, amerre a szél fútt, mert már nagyon is elakarta venni a vén Bunderázó szélkirály feleségül. Ott sirdogált egymagában szegény szép Déliglátócska, Csurom-csárit se láthatta, se a kigyó nem jár nála, Tomojkónak

a követe; gondolta már mind hiába ugyis minden, se szabadság, se boldogság, oda a drága testvére, ő otthagyja Bunderázót, csak bár Csurom-csári jönne, őt ne kellene itthagyni! Hát ahogy ül a kőgáton, bánatosan, ugrik elő Csurom-csári, csahol, prüszköl örömeiben, majd agyonnyalja hirtelen.

De jött ám Bunderázó is, szörnyen morgott a hamis. A király is neki a nagysarlóval, elrekkentette fuvását, fujva fujó szélzugását. Bunderázó morgott, zugott, Csurom-csári csak ugatott, a király meg Déliglátóval, meg hűséges inasokkal ezalatt ám tovább állott. Hazatértek a királyi várba, keresték, hol Antrabanta. Ásatott a király vermet, legalább három öl mélyet, terítettett rá lepedőt, alá pedig égő szurkot. Antrabantát ide csalták, a mélységbe taszították, ugy is kellett a gonosznak.

Déliglátó meg ezalatt Tomojkóért küldött hadat. A tömlőnek legaljáról felhozatta testvéröccsét, megölelte, megcsókolta, el se hiszed, hogy szerette, tejbe, vajba fűrosztotta.

Mire megjött Tomojkó is, a király felkötötte az ezüst láncot, szép nyakkendőt, balkezébe vette keszkenőjét, jobbába fogta Déliglátó kezét és ugy esküdtek meg nagy boldogan.

Déliglátót is aranyba ezüstbe öltöztették, gyönyörűség volt reá nézni. Tomojkót első emberré tette a király országában és Csurom-csárit, a drága kis okos pincsit külön hintón vitték a boldog pár után az esküvőre.

Aki nem hiszi, járjon utána.

(Marosvásárhely.)

A CIMBORA első félévi

BEKÖTÉSI TÁBLÁI

elkészültek. A csinos és tartós
bekötési táblák ára 30 leu
és 5 leu postaköltség.

BERSON

GUMMI SAROK
ÉS GUMMITALP
a legjobb anyagból
MINOSEGI MARKA

Édesapa nevenapján.

(1923. október 9-én.)

— Irta: DSIDA JENŐ. —

Vége nyárnak, napsütésnek,
Vége a szép kikeletnek,
Künn a fáknak lombja hervad,
Levelei leperegnek.

Elhagyott a fecskefészek,
Nem dalol a kis madárka,
Komor felhők borítanak
Szürke fátyolt a világra.

De szívünkben tavasz van még,
Hirnöke a dalos nyárnak,
Kis virágok, imádságok,
Illatai égbe szállnak.

Körülveszik a jó Istent,
Ugy kérik őt esedezve:
Örök tavasz nevéssen ránk,
S a meleg nap, Édesapánk,
Te légy benne!

(Szatmár)

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a repülőgépekről.)

Apa: Nagyon belemertél az olvasásba, fiam. Észre sem vetted, amikor a szobába bejöttem. Ugyan mi foglalta le annyira a figyelmedet?

Tamás: A görög mondákat olvasgatom. Jól ismerem már őket, de azért mindig szívesen átlapozom újra meg újra e könyvet. Különösen két mondát szeretek. Az egyik Ikaruszról szól, a másik Phaetonról.

Apa: Miért szereted ezt a két mondát jobban a többinél?

Tamás: Ikarusznak a sorsa igen elszomorít. Elképzelem magam a helyébe. Milyen szomorú lehetett az élete azokban az időkben, amikor a krétai király elzárta őt és apját a külvilágtól. Aztán tetszik nekem az a gondolat, hogy az apa szárnyakat csinált magának és fiának. Kirepültek a körülzárt területről. Csak akkor szomorodom el, amikor azt olvasom, hogy a nap a magasba törő Ikarusznak szárnyán megolvastotta a viaszkot és a gyermek belezuhant a tengerbe. Ugy érzem, hogy én is mindig magasabbra és magasabbra repülnék, ha szárnyam volna. Nagy gyönyörűség lehet az, ha az ember olyan magasra emelkedik, ahol senki se járt. A magasság vonzza az embert, ingerli, hogy feljebb és feljebb szálljon.

Apa: Nem mernék neked szárnyakat csinálni, fiam, mert én sirva nézhetnék a sivatag oceanra, mint Ikarusznak szegény apja. De nem egyedül vágyakozol felfelé. Az emberek évezredek óta megakarták hódítani a levegőt. Irigyelték a madarat, szeretnék volna ők is elhagyni a földet, hogy a nem számukra született világot meghódítsák. Ezért született meg a mese Ikaruszról és apjáról.

Phaeton meséje is az ember vágyát fejezi ki, hogy meghódíthassa a levegőt. Gyönyörű monda ez. En sokszor olvastam, de mindig elgondolkoztam és elszomorodtam, ha az ifju szomorú sorsát elképzeltem. Halandó ember létére

arra vállalkozott, hogy a Napisten kocsiját hajtja az égen. Apja őt is figyelmeztette, mint Ikaruszt, hogy ne üljön a kocsira. A lovak nincsenek hozzászokva, hogy halandó hajtja őket. Az izzó kocsi, a tüzet fúvó halhatatlan lovak nem az ő számára készültek. Az ifju hajthatatlan, felpattan a kocsira, megragadja a gyeplőt és elindul. Sokáig nem kormányozhatja a négy tüzes lovat, elfúl a hőségtől, megijed az égboltozat szörnyű csodáitól, elereszti a gyeplőt. Fékevesztetten rohannak a megvadult lovak, elhagyják a rendes utat, közelednek a földhöz. Kiszáradnak a tavak, meggyúlnak az erdők, kétségbeesetten menekülnek az emberek. Majd fent repül a kocsi s az égboltozatot fenyegeti. Ha a görögök főistene villámával le nem sujtaná a vakmerő kocsist, elhamvasztaná az egész világot. Látod, fiam, két dolgot is tanulhatsz ebből a meséből. Az egyik az, hogy a vakmerő ember borzasztó veszélybe sodorhatja nemcsak magát, hanem másokat is. Van azonban a mesében más is. Szükség van nagyon vállalkozó emberekre, mert ha mindenki mindig csak a járt uton haladna, az emberi tudás nem emelkedett volna olyan szédületesen magasra. Phaeton története egyttal elárulja, hogy a repülés gondolata mennyire foglalkoztatta már a régi világban is az embereket.

Tamás: Egyet nem értek, apus. Ha az emberek valamivel foglalkozni kezdtek, addig törték rajta a fejüket, míg hamarosan megoldották. Hogyan lehet az, hogy a repülést olyan sokára találták ki? Talán nem foglalkoztak komolyan vele, csak meséket gondoltak ki? Te mondtad a múltkor, hogy egy tenger, a levegőtenger fenekén élünk. Ha az emberek hamar megtanultak úszni és hajózáni az igazi tengeren, miért tartott olyan sok ideig, amíg a levegőtengerben megtanultak hajózni, vagy úszni?

Apa: Már megint abba a hibába estél, hogy sokat kérdeztél egyszerre. De azért vála-

szolok kérdéseidre, ha nem is abban a sorrendben, ahogy a kérdéseidet feltetted.

A levegőben nehéz volt a mozgás, mert a levegő hig, ritka, míg a víz hozzá képest sűrű. Ha a vizet evezővel hátranyomod, vagy karoddal lenyomod, tovább haladsz, olyanféleképpen, mintha valamitől ellökőd magad. A levegővel ezt nem teheted meg, legfeljebb kis szellőt csinálsz. Aztán nehezek vagyunk mi arra, hogy szárnyal repüljünk. Sok sulyos csont van a testünkben; a madarak csontja egészen más.

Azzal is vádoló az embereket, hogy csak meséket irtak, de nem foglalkoztak komolyan a röpkéssel. Nagyon tévedsz, fiam. Sokan töprengtek a feladat megoldásán. Érdekes repülőgéptervezeték maradtak ránk.

A 18. században pedig másképp akarták megoldani a dolgot. Nagyon egyszerű módon akarták az ember sulyát legyőzni. A levegőnél könnyebb gázzal megtöltöttek egy gömböt, ez a gömb felemelte a rákötözött csónakot a bennülőkkel együtt, de odafent a szelek játéka lett. Nem lehetett kormányozni és nehéz volt a leszállás. Sok évtized telt el ezekkel a kísérletekkel. De ne gondold, hogy csak játéknak használták! Egyik csatában a felszállók az ellenség hadállásait kémlelték ki. Amikor pedig 1871-ben a németek páriszt ostrom alá vették, a francia ellenállás egyes szervezői léghajón szálltak ki a körülvárt Párisból. Temérdek áldozata volt a léghajónak. A kényelmes és sikerült találmányokhoz hosszú ut vezet s az ut két oldalán a merész kezdeményezők holttesteinek vannak. Kétségbeejtően sok vérbe kerül egy-egy találmány tökéletesítése. Háboru ez, fiam, háboru a természet erőivel, melyek kiméletlenebbek, mint a legádázabb ellenség.

Tamás: A repülőgépet mikor találták fel?

Apa: Nem egy ember munkája volt. Körülbelül 30 évvel ezelőtt ismerték fel a helyes utat. De csak 20 éve repülnek az emberek. 1903-ban a Wright-testvérek már tökéletesítették gépüket, 1909-ben pedig Blériot átrepült Franciaországból Angliába. A gép már teljesen hatalmában volt, könnyen kormányozhatta. Ekkor azt hittük, hogy a repülés megoldása közelebb hozza egymáshoz a népeket, eloszlatja a féltékenységet és gyűlöletet. Voltak emberek, akik arról álmodoztak, hogy a testvériség és szeretet korszaka következik. Irtózatosan csalódtak. Kitört a világháború és a repülőgép nem utasokat vitt többé, nem árut egyik országból a másikba, hanem katona ült a nyeregben, gépfegyver volt felerősítve. Szörnyű csatákat vívtak a levegőben. Majd megnagyobbították és gyorsabbá tették a gépeket. Több gépfegyvert szereltek rá, sőt kis ágyut is. Ellátogatott a gép más népek városai felé, de rémület fogadta közlekedését, mert áldozatok jelölték útját.

Tamás: Mit csináltak a háború után a témérdek repülőgéppel?

Apa: Ne hidd azt, fiam, hogy mind meg-

maradt. A háború, ez a nagy pusztító, sok repült és repülőgépet tönkretett. De azért maradt elég. Ezeket átalakítják és utasokat szállítanak rajtuk. Amerikában és Európa nyugati államaiban a repülőgép már rendes közlekedési eszköz, podgyászt és levelet is visz. Most szerveztek azok a nagy vállalatok, melyek egész Európában menetrend szerint járatnak gépeket, természetesen, postát és kisebb csomagokat is visznek. Idővel legyőzik a vasuti vonatot. Sokkal gyorsabbak. De nem csak azért érkeznek meg hamarabb, mert gyorsabban mennek a leggyorsabb expressz-vonatnál is, hanem azért érnek hamarabb rendeltetési helyükre, mert egyenesen mehetnek. Őket nem akadályozza folyó, sőt a kisebb hegyeket sem kerülgetik, hanem felettük elrepülnek. Ma már pl. Aradról Berlinbe 6-7 óra alatt elmehet a repülőgép, holott vonaton 22-24 órába kerül az út?

Tamás: Nem veszélyes az út?

Apa: Tudod, fiam, én már hozzászoktam a vonathoz. De természetesnek tartom, hogy ti hozzászoktok a repülőgéphez. A magam részéről kissé idegenkedem tőle. Ugy érzem magam, mint ahogy a postakocsihoz szokott emberek nézték a vonatot. Sok ember nem is mert ráülni. Én szívesen ráülnék a repülőgépre, de még szívesebben megyek vonaton. Én nem vagyok elégedetlen a vonat gyorsaságával. Te azonban még megéred, hogy a szomszédod a repülőgépben, amelyet kétségkívül gyorsítani fognak, sóhajtozva fogja mondani: „Borzasztó lassan megy ez a gép, 5 óra kell hozzá, hogy Kolozsvárról Párisba jussak! Amerikában sokkal gyorsabban járnak.” A repülőgép mai formájában még nem tökéletes. A nagy viharokkal még nem tud szembeszállni, sőt váratlan szélrohamok is felboríthatják. Évtizedek fognak még eltelni, amíg igazán tökéletesek lesznek. Mostanában két dolog megoldásán fáradoznak. Lehetővé akarják tenni, hogy minden nekifutamodás nélkül, helyből felemelkedjék. A kísérletek nagyon szépen haladnak előre. Nem sok idő múlva látni fogsz olyan gépeket, melyek helyből emelkednek fel és zökkenés nélkül ereszkednek alá arra a pontra, amelyre akarnak. A másik kísérlet szintén nagyon érdekes, motor nélkül akarják a repülőgépet használni. Franciák, németek, angolok, olaszok már eddig is nagyon szép sikert értek el. Talán csak néhány évtizedre van szükség, hogy a vonatok szerepét a repülőgépek töltsék be.

A CIMBORA 1923. évének első félévében megjelent összes számai díszes kötésben kaphatók. A

400 OLDALAS

kötet ára 120 leu. Az összeg előzetes beküldése ellenében vagy utánvét mellett szállítja a Cimbora kiadóhivatala ○○○○○○○○○○ Szatmár.

A KIADÓHIVATAL ÜZENI! Elek nagyapó kis krónikája.

Október elsején minden erdélyi hátrálékos előfizetőinknek póstautalványt küldöttünk ki, amelyen kitüntettük, hogy ki és mennyi előfizetéssel van hátrálékban. Aki a póstautalványon kitüntetett összeget beküldötte, előfizetési díját ez év decemberének végéig kiegyenlítette.

Sajnos, nagyon sok előfizetőnk kötelességének nem tett eleget és a kért előfizetési díjat nem küldötte be, holott mi mindenkitől elvárjuk, hogy kötelességét hiven teljesítse, mert magunk vállalt kötelességünknek eleget teszünk.

Arra kérjük tehát azokat, akik még hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos előfizetési összeget azonnal küldjék be hozzánk, mert ha ezen felszólításunknak haladéktalanul eleget nem tesznek, a lap további küldését be fogjuk szüntetni. Különösen kellemetlenül fog Benneteket érinteni a lap beszüntetése most, amikor Szondy György: Börme című regényének folytatásos közlését megkezdettük, mert így elestek attól, hogy ennek a nagyon érdekes és élvezetes regénynek folytatásait megszerzhessétek.

Hisszük, hogy ez a felszólításunk nem lesz hiábavaló és előfizetési hátrálékokat haladéktalanul póstára teszitek.

A Cimborá árát kénytelenek vagyunk 1924. január 1-től kezdődőleg mérsékelten felemelni. Előfizetési díjaink január hó 1-től kezdődőleg a következők lesznek:

Romániában:

negyedévre	65 — lei
félévre	130 — lei
egész évre	260 — lei

Csehszlovákiában:

negyedévre	15 — korona
félévre	30 — korona
egész évre	60 — korona

Jugoszláviában:

negyedévre	40 — dinár
félévre	80 — dinár
egész évre	160 — dinár

Régi előfizetőinknek azonban megadjuk azt a kedvezményt, hogy a régi árban számítjuk fel még egy félévig a Cimborát, amennyiben előfizetési díjukat f. évi december hó 31-ig hozzánk postautalványon eljuttatják és esetleges hátrálékaikat ugyanezen időig hozzánk befizetik.

A CIMBORA

első félévi BEKÖTÉSI TÁBLÁI elkészültek. A csinos és tartós bekötési táblák ára 30 leu és 5 leu postaköltséggel.

Az én naptáram.

Kisbaczontól egy jó futamodásnyira van Barót, ott nyomják Elek nagyapó naptárát, amelynek *Az Én Naptáram* a címe. Ez a naptár most harmadszor jelenik meg, s azért hívom fel rá a figyelmeteket, mivel hogy ti is meg szüleitek is bőségesen találhatnak benne jó olvasmányokat. Erdély legjelesebb írói irtak ebbe a naptárba verseket, történeteket és meséket. Nevezetesen: Szabolcska Mihály, Paáll Árpád, Tompa László, Sipos Domokos, Szentimrei Jenő, Bethlenfalvi Pál, Tamási Aron, Berde Mária, Molter Károly, Walther Gyula, Szombati-Szabó István, Jancsó Béla, stb. Vannak benne mesék Elek nagyapótól a gyermekek részére, aztán régi magyar nóták és adomák s végül mindenféle hasznos tudnivaló. A naptár első lapján egy kis vers, mely így szól:

Az én házam az én váram,
E naptár az én naptáram,
Kisbaczonban megíródott,
Baróton kinyomtatódott,
Vedd meg, ha találsz jónak,
Üdv s béke az olvasónak.

An Én Naptáramnak 15 lei az ára s a könyves boltokon kívül kapható Baróton, Egető Árpád könyvnyomdájában.

Régen, ennekelőtte száz esztendővel szokásos volt, hogy a kalandárium szerkesztő minden egyes hónap alatt egy verset is közölt, az illető hónapról szólót. Ezt a régi jó szokást elevenítette fel Elek nagyapó: ő is irt minden hónapról egy verset s azokat mutatónak közli is a Cimborában, hátha egyik-másik unokának kedves szóttyan s megtanulja ezeket a verseket. Ime:

Január.

Száll az idő, száll fölöttünk,
Sebesebben, mint a madár,
Gyűlnek az évek mögöttünk.
S vajjon, hol a véghatár:
Nem tudja ezt a halandó,
Csak annyit tud, hogy mulandó
Minden itt az ég alatt —
Életünk egy pillanat.

Február.

Félre innét, gond, búbanat,
Most vigadjunk, vagy soha!
Táncra perdülnek a lábak,
Szöknek ide meg oda.
Öregek is pattintgatnak,
Ifiakra kasintgatnak —
Ez az élet! Ő be kár,
Alig kezded s vége már.

Március.

Enyhe szellők fujdogálnak,
Itt van, itt a kikelet!
Fent pacsirták szálldogálnak,
Bucsuztatják a telet.
Hol fehérlett nemrég a hó,

Felcsendül most a hóhahó,
Nyilik a föld kőbele –
Hintsetek magot bele!

Április.

Hol mosolyog, hol rosszkedvü,
Bolond az április,
Hol szeles, meg hol sok nedvü,
S gyakran havat is piliz.
Amde, néha kedvre pendül,
Erdő, mező dalra zendül,
S kacag egyet jó nagyot:
Lám, híremnél jobb vagyok!

Május.

Május, gazdák reménysége,
Legszebb hónap mind között,
Te föld disze, ékessége,
Légy ezerszer üdvözölt!
Langy esődnék minden cseppje
Mindnyájunk legbecsesebbje,
Gyémántnál is többet ér –
Nálad nélkül nincs kenyér.

Junius.

Cseresznyefán rigó rikkant,
Azt rikkantja: – O, mi jó!
Piros cseresznye kipislant
Lombok közül milliő.
Szénaboglyák erdőn, réten
Gyülekeznek sorba szépen,
Itt-ott felcsendül a dal –
Boldog öreg s fiatal.

Julius.

Földre szállott csillagokkal
Teli-s-te i a határ,
Buza közül sebbel-lobbal
Menekül a fürjmadár.
Búg immár a cséplőgép is:
Orvendez a szegény nép is:
Ha feltört a tenyere,
Lesz legalább kenyere.

Augusztus.

Hegyen-völgyön puska durran,
Hallatszík vig hóhahó,
Itt is, ott is el-elsurran
Egy-egy süldő s nyulapó.
Kocavadaszt őli szégyen,
A sok serét kárba mégyen,
Fübe egy nyul sem harap –
Tarisznya üres marad.

Szeptember.

Ki a kertjét nem sajnálta
S fával tele ülteté,
Nyesegette s megkapálta,
Trágyával is élteté:
Meg van fizetve munkája,
Alma, körte nevet rája,
S vidám léssen a tele,
Tavaszig a polc tele!

Október.

Szőlőhegyek oldalában
Hejje-hujja, dáridó,
Szedik a szőlőt javában,
Búsul csupán a rigó.
Lám, lám, ilyen ez az élet,
Akármerről vizsgáld, nézzed:
Ami nekünk dáridó,
Busul azon a rigó.

November.

Már nevének hallatára
Testünk, lelkünk didereg.
„Itt van a tél nemsokára!”
A szegény így kesereg.
Bús hónapja halottaknak,
Folyása könnypatakoknak,
Téged senki sem szeret –
Mielőbb Isten veled!

Deczember.

Erdőt, mezőt hó takarja,
A földanya szendereg.
Sem ekevas nem zavarja,
Sem dalos madársereg.
Betlehemnek tájékarul
Csillag ragyog sugararul
Messziről megismered –
Orvend szülő és gyerek.

Ejnye, ki járt itt ma?

– Irta: BANDI BÁCSI, –

Ki volt itt, ki járt itt,
Édesanya drága?
Nézd csak meg, valaki
Jaj, de megréfélt ma!

A ruhám, rokolyám
Nem találok rendbe,
Szentjános-kenyeret
Dugtak a zsebembe!

Kis kalács, friss cipó
Mosolyog a párnán,
Aranyos mogyorót
Nevet a topánkám!

Ki volt itt, ki járt itt,
Édesanya drága!
Sejtem én, tudom én:
A Mikulás bátya!

Jól van hát, legalább,
Kihez sose néz el,
Megosztom a szomszéd
Arva Terikével.

(Budapest.)

A Cimborá december hó 9-én megjelenő, 49-ik számának tartalomjegyzéke:

Cimkép: *Kedves vendégek.* – Benedek Elek: *Téli ének.* Vers. – Tolsztoj Leó: *A három aggastyán.* – Elbeszélés. – Bandi bácsi: *A nagyanyó fája.* Vers. – Tutsek Anna: *Hóféhérke keresztelője.* Mese. – Elek nagyapó: *Röfrőfanyó fogsora.* – *Az én mackóm.* Vers. – Elek nagyapó *kis krónikája.* – Csürös Emilia: *Bagoly bácsi táskájából.* Elek nagyapó: *Babszem Jankó.* Mese. – *Allató dal.* Vers. – Jani bácsi: *Hasznos szórakoztató.* – Kertész Mihály: *A bátor borbélyinas.* – *Fejtörő* – *Elek nagyapó üzeni.*

Öcsike és a Mikulás.

Öcsike a konyhában ült és szorgalmasan takarította a cipőjét. Nincsen ebben semmi csodálivaló, hiszen november elsején beszegődött cselédnek az anyukájához, havi három korona fizetéssel, s azóta senki olyan buzgón nem dolgozik a háznál, mint ő. A cipőjét ugyan még mindig Lidi szokta megtakarítani, de ez egyszer ezt a munkát sem engedte át Öcsike senki másnak. Persze, Lidi csak kora reggel takarítja a cipőt, most pedig már este ki kell tenni az ablakba, hogy a Mikulás ott találja és teletömje mindenféle jóval.

Van pedig Öcsikének két pár cipője: egy ép meg egy rongyos. Az ép a lábán volt, a Mikulásnak a rongyosat akarta kitenni.

– Megbolondultál, Öcsi? – kérdezte anyuka, amikor Öcsike büszkén sietett az ablak felé a ragyogóra subickolt rongyos cipővel. – Azt akarod, hogy a Mikulás meglássa, milyen szépen szétnyúztad ezt a cipőt?

– Nem azt akarom, – felelte Öcsike, – hanem van nekem egy „nadselü gondolatom“.

– Ugyan micsoda, te? Már a Mikulást is meg akarod tréfálni?

– Igenis. Azt gondoltam, hogy a Mikulás a zsákjából tölti, tölti a csukrot, diót, mogyorót, mindenféle jót, de a csipő csak nem telik meg, mert a lyukon mind kifolyik belőle. Én aztán reggel összesedem azs ablakból.

– No már ilyen huncutságot nem láttam soha életemben, pedig sok országot-világot bejártam. – mondta anyuska. – Vigyázz, Öcsi, vigyázz, visszatréfál a Mikulás!

Dehát ki látta valaha, hogy Öcsike lemondott valami „nadselü gondolat“ végrehajtásáról? Szépen kitette a rongyos cipőt az ablakba, aztán lefeküdt, elhatározta, hogy ébren marad és megleszi a Mikulást, (tavaly nem sikerült, de az idén majd megmutatja!) – és két perc múlva aludt, mint a bunda.

Hát éjfél tájban csakugyan jön a Mikulás, hozzák utána apró ördögöcskék a cukrot, diót,

mogyorót, mindenféle jót. Kezébe veszi Mikulás az Öcsike cipőjét, nézi, forgatja, csóválni kezdi a fejét.

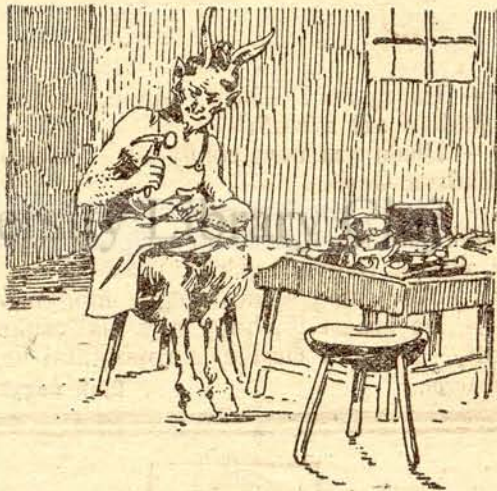
– Ejnye, ejnye, furcsa dolog, itt valami cselst szagolok. Van ennek a gyereknek ép cipője is – ott áll ni, az ágyacskája előtt. Vajjon mért a rongyosat tette az ablakba?

Gondolkozott, gondolkozott a Mikulás, aztán, ugylátszik, neki is valami „nadselü gondolata“ támadhatott, mert hátraszólt az ördögöcskéknek:

– Ugyan bizony van-e közöttetek suszter?

Mindjárt jelentkezett egy szurkosképü, hogy neki éppen ez volt a mestersége földi életében. Azért jutott a pokolba, mert igen könnyen szakadó cipőket csinált.

– No, ha azért, – mondta Mikulás – hát akkor foltozd is meg ezt a cipőt egy szempillantás alatt, de úgy, hogy még Öcsike se tudja elszakítani!

Honnan, honnan nem, a szurkosképü előszedte a szerszámait s egy-kettőre úgy megfoldsza, úgy kireparálta Öcsike cipőjét, hogy szebb volt, mint új korában.

– Látod, ördögadta, – mondta Mikulás – ha így dolgoztál volna életedben is, most a mennyországban ülhethél.

Elmosolyodott, odanézett Öcsike ágya felé, hogy vajjon nem ébredt-e föl a hangos beszédre – de Öcsike meg sem moccan. Mikulás szép csöndesen belecsusztatott valamit a cipőjébe s aztán tovább vándorolt az ördögöcskéivel együtt.

Hat óra sem volt még, amikor Öcsike felébredt. Alighogy az álmot kidörzsölte a szeméből, az ablakhoz szaladt. Felkapta a cipőt, megnézte, mi van benne.

– Anyus! Anyus! – kiáltott fel olyan harsány hangon, hogy az egész ház népe felébredt. – Vissacselezett a Mikulás!

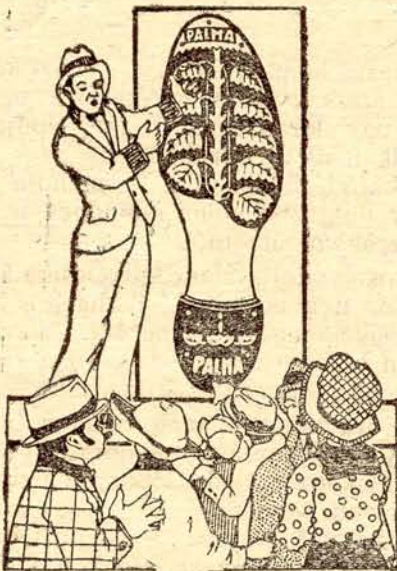
– Mi az? Mit beszélsz? – kérdezte anyuska, álmából felriadva.

– Vissacselezett. Hiába raktam ki a rongyos cipőt: stancsliba tette a csukrot!
 – Persze, persze. Most nagyon drága a cukor, – mondta anyus.
 – Azsért mégis haragsom a Mikulásra, hogy olyan fősvény!

– Haragszol? Ejnye, ejnye. Nézd csak meg jobban azt a cipőt!
 – Hisen esz nem rongyos! – kiáltott fel csudálkozva Ócsike.
 – Látod, látod, mégsem olyan fősvény az a jó Mikulás. Megfoltoztatta a cipődet, úgy cselezett vissza. Nagyobb kincs most az ép cipő, mint a cukor, meg a dió, meg a mogyoró.
 – De azsért jó, hogy egy kis csukrot is hozsott, – mondta Ócsike és ropogtatni kezdte.
 (Kisbaczon.)

Elek nagyapó.

Bácsi, Néni ide figyelj!
Palma kauosuk sarkot viselj!

Az okos biró.

– Németből átültette: Kertész Mihály. –

Egy dúsgazdag zsugori ember elveszített egyszer egy tekintélyes összeget, mely kendőbe volt bevarrva. A zsugorit erősen bántotta a veszteség és hogy pénzéhez jusson, közhirre tette, hogy itt és itt elveszítette kendőbe varrt pénzét s a becsületes megtalálót száz tallérral fogja jutalmazni, ha hiánytalanul visszahozza neki a pénzt.

Egy szegény, becsületes ember meg is találta a pénzt és a hirdetés alapján elvitte a gazdag embernek.

– Ime, – mondotta – én megtaláltam a pénzedet, valószínűleg ez az. Vedd tehát a jogos tulajdonodat!

A gazdag embert meghatotta ez a becsületeség, de amíg a pénzt számlálta, azon törte a fejét, hogy miként játszhatná ki a becsületes megtalálót, hogy az ígért jutalmat ne kelljen megadnia. Végre is így szólt hozzá:

– Kedves barátom, a kendőbe 800 tallér volt bevarrva, azonban most csak hétszázat talállok benne. Ugy látszik tehát, hogy a varrást felszakítottad s a megígért száz tallért előre kivettél magadnak. Semmi kifogásom nincs ellene. Miután tehát a pénzt már megkaptad, köszönöm fáradozásodat. Isten áldjon meg.

A szegény ember csak ámult-bámult erre a beszédre s hevesen tiltakozott.

– Én – mondotta – a csomagot fel nem bontottam. Az úgy van most is, ahogyan találtam. Egyetlen fillért ki nem vettem belőle.

A gazdag zsugori azonban megmaradt állításánál s végül is biró elé került a dolog. Mindketten eladták az ügyet, s a gazdag ember itt is azt erősítette, hogy a kendőben 800 tallér volt s a megtaláló csak hétszázat adott neki át.

A biró azonban igen okos ember volt s rögtön átlátott a szitán. Így szólt:

– Miután az egyik közületek 800 tallért vesztett el, a másik pedig csak 700 tallért talált, – világos, hogy a talált 700 tallér nem azonos azzal, melyet az egyik elveszített. Éppen ezért, te becsületes megtaláló, vedd vissza a 700 tallért s tartsd magadnál mindaddig, amíg nem jön valaki, aki csak 700 tallért vesztett el. Te pedig, gazdag ember, várj addig, amig jelentkezik az, aki a 800 tallérodát megtalálta.

Így szólt a biró s a gazdag ember megszégyenülve, búsan távozott el a biró szobájából.
 (Budapest.)

**INGYEN CIMBORÁT,
 INGYEN KÖNYVET ::**

küld Nektek a kiadóba, ha előfizetőket szerettek. –
 Olvassátok el a boríték hátsó belső oldalán levő felhívást!

Bagoly bácsi táskájából.

— Irta: CSÜRÖS EMILIA. —

A vadszőlő meg a pipacs.

A tavasztündérke bolondos tánca közben elszórt egy pipacsmagot a vadszőlős fillegória mellé. Amikor már messze járt tőlünk, szép karcsu szárba szökkent a pipacs és büszke mosolygással simult a rózsatőhöz, amely alatt nőtt. Setétzöld lombátorával gyönyörködve nézte a vadszőlő az üde szép pipacsot, melynek bimbója már hasadozott és kicsillant belőle szép piros szirma. Egy szép hajnalon aztán kipattant a bimbó és gyönyörű égő piros ernyőcskévé szépült a pipacs. A rózsza örömeiben körül cirógatta illatával, a vadszőlő meg vidáman kiáltott fel: Ejha! de szép lettél az éjszaka!

A pipacs gyönyörködve nézte magát a harmatcseppekben és elbizakodottan szólt: Bizony lehetnének neked is ilyen szép virágaid mint én vagyok...! Milyen ostobán vigyorognak ide sötétkék bogyóid!

A rózsza elhúzódtól a pipacstól ezekre a szavakra, a vadszőlő meg komolyan felelt: Te kis ostoba virág! A te ragyogásod csak percekig tart, aztán megsemmisülsz. Míg lelked hontalanul bolyong a szélben, a jövő tavaszig leveleiből, száradból zörgő gyom lesz. Az én kék bogyóimat ellenben sok éhező madárka áldja télen, amikor nincs más eledel. Leveleim, melyek most hűvös árnyékot adnak, ősszel válnak biborpirossá, amikor nektek, virágoknak, már csak halott, száraz roncsaitok vannak meg. Ne kérkedj tehát, hanem inkább húzódj a rózsza tövéhez, hogy megvédjen a kórsa szellőktől!

A pipacs erre gőgösen felkapta a fejét és mérgesen válaszolt: Tudom, hogy csak szépségemet és fiatalságomat irigyeled... tovább nem folytathatta, mert egy kórsa szellő arra lebbent, belekapaszkodott a pipacs gyenge szirmaiba és vitte lejtve, libbenve tova. A pipacs ott maradt csonkán, szomorúan. A rózsza újra fölébe hajolt és a pipacs keserves bánatkönnyeket hullatott, de már késő volt.

A vadszőlő csöndesen mormolta: Meggondolatlan ifjuság! Ha tudnád, mennyivel drágább a szép öregség a hetyke ifjuságnál, de sok mindent másképpen tennél!

Ifjuságodban szívd magadba azokat a drága erőket, amelyektől öregséged lesz nyugalmas.

Vonalrejtvény.

— Beküldte: Bölöni Pista és Bandi. —

M	I	Á	S	E	K	Á	N
A	A	M	E	N	I	V	D

Kiadó bácsi postája külföldi előfizetőihez:

Kovenkó György ev. lelkész, Rostár. Az átutalt 40 cK-át a Cimbora f. évi december 1-től 1924. december 1-ig terjedő előfizetési díjául használtuk fel.

Dr. Hegyi László, Bratislava. Az átutalt 40 cK-át a Cimbora f. évi december 1-től 1924. december 1-ig terjedő előfizetési díjául használtuk fel.

Lukács Erzsi, Laci, Malacky. Az átutalt 20 cK-át a Cimbora október 1-től december 31-ig terjedő előfizetési díjának kiegyenlítésére fordítottuk.

Számrejtvény.

— Beküldték a Varga-fiuk. —

6	4	1	7	7
5	4	2	3	6
3	4	3	5	2
3	2	6	4	5
4	5	4	2	3

A számok jól elhelyezve jobbról balra, felülről lefelé és keresztben is 20-at adnak.

Kockarejtvény.

— Beküldte: ifj. Szabó Géza és Aranka. —

E	E	E	E	E	Férfinév
E	L	L	K		Társasjáték
K	E	T			Gazdasági szerszám
E	T				„Fel“ ellentéte
E					Magánhangzó

Köhögésnél, hurutnál,

csak a

SIROMALT

használ!

Biztosan használ, íze jó,

Patikában kapható!

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bajánai Mici) u. p. Nagy-baczon, (Bajánai Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Ferenczy Évike, a ti kedves olvasótársatok, özvegy édesanyjának egyetlen gyermeke, nagy bánatba borította édes anyjának s nagyszüleinek szívét s mindazokét, akik ismerték s szerették ezt a kedves gyermeket. Évike ártatlan lelke felszállt az égbe édesapjához, ő már ott járszadozik az angyalok seregében, nem is sejtve tán, mely nagy szomorúság maradt utána. Bírálja őt nagyapó is, aki hűséges olvasóját s levélíróját vesztette benne. Ami földi volt benne, ott nyugszik az aranyosgyéresi temetőben, ha majd tavasszal újra virágba borul erdő s mező, aranyosgyéresi unokáim látogassák meg Évike sírját, tegyenek le néhány virágszálat nagyapó nevében is s mondjanak Imádságot az ő ártatlan lelkének üdvéért! — szondy György Debreczen. Ugy látszik, leveleink elkerülték egymást, vagy az én levelem nem jutott el Debreczenbe, amit nagyon sajnálunk. — Kliegl Róbert Temesvár. Nem haszon nélkül unatkozni két napon keresztül, mert igen érdekes levelet írtál nagyapónak. Bevittél egy csomó Cimbora-t az osztályodba s a tanár ne egy egész órán át abból olvasott fel meséket, mégpedig őcsike nadselli gondolatait s Korcskru Misi őrszlán-és figrisvadászatait. Azt írod, tombolt, nevicet az egész osztály s azóta várva várják azt a napot, amikor a postás hozza a kedves újságokat. Neháyan elő is fizének a Cimbora-ra s, természetesen, te majd könyvet kapsz ezért jutalmul. Minden esetre kívánatos volna, hogy más iskolában is kövessék a tanárook példáját, hogy azok a gyermekek is részesüljenek a Cimbora lelki táplálásában, akiknek nincs módjuk arra, hogy a Cimbora-t járassák. Most küldött verseidben haladást látok s buzditásul majd közlöm is az Allatköz című verset. Rejtvényeid sorra kerülnek. Annak igen fogok örüdni, ha festvéreid külön-külön is írnak levelet nekem. Még egyet: a 43. számba tévesen címeztem az üzenetet Kolozsvárra. — Schätter Illy Törökbecse. A fürelem rózsát terem, vagyis: a te rejtvényeid is megjelennek, csakhogy nekem meg kell tartanom a sorrendet. Régi igazság, hogy az merít előbb a kutból, aki hamarabb érkezik oda. — Szőnyi Pistuka Bánlák. Te már régóta ismered nagyapót, mert már sok könyvet olvastad s most éppen Nagy Magyarok életét olvasod. Már van is egy kis könyvtárad, amiből, ha nem is írnád, látván-látom, hogy igen szereted a könyveket. Csak szeresd is, mert a könyv a legjobb barát. Azt kérdelek, nem unom-e magamat Kisbaczonban? Hát ezen a kérdéseden jól nevetem. Hiszen, gondoskodok fi arrol, hogy ne unatkozzam. A meghívásodat köszönöm, s bizonyos vagyok abban is, hogy édesanyád is szívesen látna, de néhez már nekem az utazás s csak nagy ritkán mozdulok ki a kisbaczoni kertből. Képrejtvényeid jól meg vannak szerkesztve, ved a rajzok még nem alkalmasak a sokszorosításra. Majd elkövetkezik ennek is az ideje. — Kreppel János Temesvár. Nem feledkeztem meg rólad s nem is fogok megfeledkezni, különösen ha gyakran írsz nekem. A találos kérdéseid közlöm, a képrejtvényed rajzát megdicsérem, de nem közölhetem, mert igen költséges volna a sokszorosítása. — Neumann Kató Spilnérvárja. Iggyesen rajzolsz, látszik, hogy közel van Szilvárvárja Nanygyányához. Csak az a baj, hogy mind a két képrejtvény ismerős. Valami újat eszel ki. — Willás Julia Bihar-Félegyháza. Nem tudom, hogy Temesváron van-e valakinek szüksége magyar bonnera, mert Temesvár messze esik Kisbaczontól. De nem lehetetlen, hogy ennek az üzenetnek az alapján valamelyik család érdeklődni fog nálam. — Schwartz János és László Marosvásárhely. Azért éppenséggel nem haragszom, mert későn külditek be a rejtvényeket, amugy is bőven el vagyok azzal látva, másrészt meg első a tanulás, most pedig jól tudom, minden unokámnak sok a tanulnivalója. Számrejtvényetek sorra kerül. — Táglicht Béla és Edith Nagyvárád. A versesrejtvény sorra kerül, a másik ismerős. — Ambrózy Pál Szatmár. Már két hónapja nem írtál, mert nem tudtál levélpapírhoz jutni. Ez azt jelenti, hogy túlságosan el lehetsz foglalva, mert hiszen Szatmár tele van üzlettel. De ha ritkán írsz, annál szebb, amit írsz. Azt írod: „hogy milyen szép és érdekes az a Cimbora, azt csak az tudja, aki olvassa. Különösen őcsike nadselli gondolatai fészeken nekem nagyon s alig tudtam végig várni a Szökés a teknőben című diakkaladnak.” Aztán írsz az édesapád méhésséről is. Tizenkét kaptárban 150 kiló méz fermeft. Hát bizony, ezzel én nem dicsekedhetem. Nekem csak hat kaptár méhem van s alig vetünk ki belőle egy kiló mézet, a fűbbit meg kellett hagyni a méheknek. Mindez pedig azért történt, mert alig volt eső minálunk. A kiadóbácsi pótolja a 43. számot. — László Gyula Székelyhid. Elsősorban is az arcképmről emlékezel meg, amelyet a szivedre öleltél, amikor megkaptad. Szóval, ugyanazt cselekedted, amit én is cselekedtem mindig a gyermekekkel: a szivemhez fölemeltem őket. Ez a magyarázata annak, hogy read azt a hatást teszi az arcképem: „olyan jószágosan és szeretően néz az unokákra, mintha igazi unokáim lennének nagyapónak.” Másodszor arról értesítesz, hogy nagy ünep volt nálatok: új harangot avatott fel a székelyhidi ref. egyház. Igen szépen írtad le ennek az ünnepevénynek a lefolyását, s valóban, nem kellett ott lennem, anélkül is élenkem előttem áll az ünnepevények képe. Mondhatom, nagy gyönyörűségem felt a leveledben. — Szőcs György Marosvásárhely. Szégyenled magadat, hogy még egyszer sem írtál. De már megszoktad a hanyagságot s írsz nagyapónak. Jól esem olvasnom őszinte vallomásodat, remélem, végső lesz a hanyagságunk

s amikor időd engedi, írsz nagyapónak, még pedig oly őszintén, mint ahogy most írtál. Őszinteséged szép jellemre mutat. — Herczegh Ferenc Marosvásárhely. Képrejtvényeid mind jó ismerősök, de azért nem végeztél haszontalan munkát, mert gyakoroltad magadat a rajzolásban. — Koszta Bözsi Brassó. Azt írod: „igazán úgy megfeledkeztem nagyapóról, de nem csoda, mert úgy el vagyok foglalva a tanulással”. én is el vagyok foglalva nagy mértékben a Cimbora szerkesztésével, de azért nem feledkeztem meg rólad s egyáltalán nem feledkeztem meg azokról, akik nekem egyszer-kétszer írtak, olyan jó az én emlékező tehetőségem. A rejtvényed jó, csak az a baja, hogy igen ismerős. Szegény Ernőről sokszor megcsinálták már azt a rejtvényt, hogy ő maga nő, de a pénze elfogyott. Remélem, a könyvei már megkaptad és el is olvastad. — Anstein Sándor Arad. Elhiszem neked, hogy sokat, igen sokat kell tanulnod, minthogy minden tantárgyat románul tanulsz. Kezdetben nehezen megy ez, de lesz az majd könnyebb is. Ha el-el járadsz a tanulásban: szépen megpihensz a Cimbora olvasásával, aztán megint újra kezd a tanulást. Ilyen az élet. A számrejtvényed jó, csak aztán megfűdik felelő olvasótársaid. — Noé Margit Dés. Különösképen szeretheted te a Cimbora-t, ha azt írod, hogy a mesék szebbnek tűnnek fel, ha a Cimbora-ból olvasod. Nagy öröm az nekem, hogy annyira szereted ezt az újságot, mert hiszen magam is nagy szeretettel írom annak minden sorát. — Az október havi rejtvények megfejtése több unokámtól november 10-ike után érkezett hozzám s e miatt a sorsolásban nem vehettek részt a következők: Kálmán Lill és Ági, Neumann Kató, László Gyula, Szőcs György, Szabó László, Herczegh Ferenc, Koszta Bözsi, Kliegl Róbert, László István, Alajos, Mancsi és Bözsi, Ambrózy Pál, Bartók Kató, Kellán Erzsébet, Béli Dénes, Salamon Sándor, Kupás János. — Bartha Tibi. Te igen kedvesen mutatkozol be. Azt írod: egy új unoka kopogtat nagyapó ajtaján. Es azt kérdelek: vajon jut-e nekünk is hely a fűbbi unokák között nagyapó szívében? Megnyugtathatlak afelől, kedves új unokám, az én szívem oly nagy, hogy nem száz és nem ezer, de millió gyermek is elfér benne s így elférsz te is. Most még csak azt szeretném tudni, hogy ez az én új unokám, aki oly igen boldog, amióta a Cimbora-t megismerte, hol lakik, mert bizony erről ebben a kedves bemutatkozásban megfeledkezted. — Erdős János Kolozsvár. Írtam a kiadó bácsinak, hogy ezután újságod a Kosztu-utca 20. sz. alá címezze. Ő majd értesít meg arról is, hogy mikor jár le az előfizetésed. — Lesnyovszky Fluk Szováta. Tiszta szívemből kívánom, hogy a szerencse rátok jósolyogjon. Megérdemelnétek, mert gondos és szép az írásotok. — Kellán Erzsébet Sepsiszentgyörgy. Igazad van, egyik-másik szám később érkezik hozzátok s így nem te vagy a hibás, hogy lekésztél az október havi rejtvények megfejtésének behűlésével, de világlatljon, hogy december végén neved ott lesz a megfejtés között, mert a novemberi első szám rejtvényének a megfejtése idejében beérkezett. — Varga Árpád Marosújvár. Örvendek én is, hogy a hiányzó Cimbora-t megkaptad. — Tolcsay Erzsike. Azért nem kell szégyenlenni magadat, mert egy kis pocát ejtetél a levelezőlapod egyik oldalára. Kis balcsot ez, amely bárkivel megfürtenhétik. Az írásod nem oly csunya, amilyennek te magad mondd, s meg vagyok győződve, hogy hamarosan megszépül, minthogy azt írod, hogy gyakorolni fogod magadat a szípirásban. A lakhelyed elfeledtet megírni s ezért nincs a neved után, bár jól tudom, hogy hol lakol. Erre legyen gondod ezután. — Bartók Kató Nagyenyed. Sejtettem, hogy unokája vagy Bartók Györgynek, a felejthetetlen emlékü református püspöknek. Annak idején megkötöttük az atyafiságot nagyapóddal s ez az atyafiság igazi atyafiság, minthogy a te nagymamád Kisbaczoni Benedek leány. Szóval, Kató te nemcsak Cimbora-unokám, de igazi hugom is vagy. Örömet szerzettél szép leveleddel és sajnálom, hogy lekésztél az október havi rejtvények megfejtésével, s így csak a november havi rejtvénymegfejtők közt látod majd a nevedet. — Kató Emma és Mihály. Rejtvényetekhez elfeledtetek hozzáírni a megfejtést s azt is, hogy hol kelt a leveletek. Küldjétek be újra a megfejtéssel együtt. Jövőre Kisbaczonba és ne Szatmárra címezzétek a levelet. — Kupás János Kolozsvár. Te is Szatmárra címezzed a levelet s e miatt lekésztél az októberi megfejtésnek. — Nemes Gábor Torda. Rejtvényeid a Cimbora megfejtésű kivételével sorra kerülnek. Cimbora megfejtésű rejtvényt minden héten kapok nehányat. — Sziklay László Kassa. Többnyire a posta az oka, hogy nem kapod minden héten pontosan az újságot. Annak örvendek, hogy a nyert két könyvet megkaptad. Számrejtvényeid sorra kerülnek. — Salamon Sándor Szilagyecseh. Nyilvánvaló, hogy a posta a hibás, mert, lám, meg nem kaptad meg, bár te is két könyvet nyertél. A kis öcsédnek azt üzenem, hogy ne zavarjon az írásban, mert ha megégyesz zavar, odamegyek és hátrakötöm a sarkát. Rejtvényeid sorra kerülnek. — Fülöp Lajos, Berta és Károly Választ. Őcsikének könnyen megy a tanulás, mert már egészséges. Örvendek, hogy neked is jól megy. Melyik Szeretelmében van a festvéred? Az én Pali unokám a kereskedelmi iskolában tanul. — Béli Dénes Zsibó. Az október havi rejtvények megfejtésével te is lekésztél, ellenben a magad készíttette rejtvények jók és sorra kerülnek. — Virsik Gyula Malacka. Teljes mértékben átéreztem szomorú hangulatodat, ami különben a serdülő korban nem szokatlan. Verseidről külön levélben írtam meg a véleményemet. Remélem, megkaptad. Ha a Szlovák Általános Hitelbanknál előfizettetek az újságra, akkor már bizonyosan jár is pontosan a festvéred címére. Egyébként az előfizetést a kiadóhivatalban kell bejelenteni. — Balogh Bözsi Déva. Megkaptam a leírásodat a nyári vakációról. Ezt csak azért üzenem neked, hogy az által is figyelmeztessen olvasótársaidat, hogy ne feledkezzenek meg az érdekesnek és fánulságosnak ígérkező pályázatról. — Bíró Rózi Arad. Miert törtölted ki a 44. számú sakkrejtvény megfejtését? Vagy talán más valakinek jutott az eszébe?